

Planul anual al împrumuturilor de stat pentru anul 2023

Planul anual al împrumuturilor de stat constituie o parte esențială a managementului datoriei, reprezentând structura și volume de finanțare ale deficitului bugetului de stat în anul 2023 din contul instrumentelor al datoriei de stat. Planul este elaborat în baza indicatorilor incluși în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 și în concordanță cu obiectivul fundamental al managementului datoriei de stat de asigurare a necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat la nivel acceptabil de cheltuieli și în condițiile limitării riscurilor implicate.

În anul 2023, conform estimărilor, deficitul bugetului de stat va constitui aproximativ 18,3 mlrd. lei (5,9% din PIB). Principalele surse de finanțare a deficitului sunt împrumuturi externe și valori mobiliare de stat. Volumul total al împrumuturilor de stat externe ce urmează a fi atrase de Ministerul Finanțelor constituie 21,8 mlrd. lei și volumul valorilor mobiliare de stat emise pe piața primară va constitui 26,5 mlrd. lei, fiind determinat de nivelul deficitului, precum și de volumul de refinanțare a datoriei. Așteptările rămân optimiste pentru anul 2023, dar pe fonul multiplelor crize suprapuse, implică un control mai mare asupra portofoliului datoriei și a riscurilor aferente.

Prognoza surselor de finanțare ca pondere în PIB

Indicatori	2023
Finanțarea netă din contul datoriei de stat (% în PIB)	6,0
<i>din care:</i>	
internă (% în PIB)	0,8
externă (% în PIB)	5,2
Alte surse de finanțare (% în PIB)	-0,1
Sold (deficit) bugetar (% în PIB)	-5,9

Pentru perioada anului 2023, ținând cont de estimările deficitului bugetului de stat, precum și de spațiul fiscal existent, necesitățile de finanțare pe termen mediu ale Guvernului vor fi acoperite, în cea mai mare parte, prin finanțarea netă din surse externe, constituind 5,2% din PIB, aceasta reprezintă unul dintre principalii factori care contribuie la majorarea soldului datoriei de stat. În același timp, Planul anual de împrumuturi urmărește satisfacerea nevoilor de finanțare a deficitului bugetului de stat și din surse interne, promovând investirea în VMS și crearea accesibilității directe a persoanelor fizice la cumpărarea VMS până la sfârșitul anului 2023. Doar condițiile pieței și mediul economic relativ mai favorabil pe parcursul anului 2023,

va permite Ministerului Finanțelor să îmbunătățească compoziția datoriei de stat și a portofoliului pe maturități.

Finanțarea internă

Se estimează că finanțarea internă netă a bugetului de stat în anul 2023 va constitui 3,0 mlrd. lei sau 0,8% din PIB, în rezultatul emisiunii nete a valorilor mobiliare de stat pe piața primară cu o structură a maturităților de cca 98,0% pentru valori mobiliare de stat cu termen scurt și 2,0% cu termen lung, prin emiterea următoarelor instrumente:

- Bonuri de trezorerie cu scadența de 91, 182 și 364 zile;
- Obligațiuni de stat cu rata dobânzii variabilă, maturitatea 2 și 3 ani;
- Obligațiuni de stat cu rata dobânzii fixă, maturitatea 2,3,5 și 7 ani.

Totodată, pe parcursul anului 2023 se estimează reemisunea valorilor mobiliare de stat aflate în portofoliul Băncii Naționale a Moldovei în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Banca Națională a Moldovei în sumă de 7,2 mlrd. lei și răscumpărarea valorilor mobiliare de stat emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat în sumă de 310,0 mil. lei.

Volumul indicativ al emisiunilor de valori mobiliare de stat va fi anunțat trimestrial în Calendarul desfășurării licitațiilor de vânzare a valorilor mobiliare de stat(<https://mf.gov.md/ro/datoria-sectorului-public/pia%C8%9Ba-primar%C4%83-a-vms/comunicate-privind-plasarea-vms>), ulterior prin Comunicate de anunț al valorilor mobiliare de stat vor fi precizate volumele emisiunii acestora în cadrul fiecărei licitații, precum și alte caracteristici specifice emisiunilor anunțate.

Pentru valorile mobiliare de stat emise în anul 2023 pe piața primară, rata medie a dobânzii poate constitui aproximativ 15,0% anual. În funcție de cererea pieței, se va tinde în continuare spre emisiunea obligațiunilor de stat cu rată fixă și flotantă a dobânzii.

Astfel, conform estimărilor, soldul datoriei de stat interne la situația din 31 decembrie 2023 nu va depăși 37,5 mlrd. lei la valoarea nominală sau 12,2% în PIB.

Finanțarea externă

Finanțarea externă pentru anul 2023 în Republica Moldova este prevăzută în sumă de 21 861,49 mil. lei, dintre care debursări din contul acordurilor semnate în sumă de 14 861,49 mil. lei și debursări din contul acordurilor noi în sumă de 7 000,0 mil. lei.

Finanțarea externă pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe în anul 2023 va fi în sumă de 9 313,54 mil. lei (echiv. 465,44 mil. USD) și finanțarea externă pentru susținerea bugetului va fi în sumă de 12 547,95 mil. lei (echiv. 627,08 mil. USD).

Proгноza debursărilor		
	2023	
	mil. USD	mil. lei
TOTAL	1 092,52	21 861,49
1.Pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe	465,44	9 313,54
Agenția Japoneză de Cooperare Internațională	4,03	80,73
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	243,11	4 864,57
Banca Mondială	117,70	2 355,15
Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei	16,45	329,17
Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă	7,28	145,60
Banca Europeană pentru Investiții	76,87	1 538,32
2.Pentru susținerea bugetului de stat	627,08	12 547,95
Banca Mondială	100,15	2 004,00
Agenția Franceză pentru Dezvoltare	42,80	856,40
Agenția Japoneză de Cooperare Internațională	100,00	2 001,00
Banca Europeană pentru Investiții	18,15	363,16
Fondul Monetar Internațional	216,19	4 325,99
Uniunea Europeană	149,79	2 997,40

Pe parcursul anului 2023 vor fi rambursate împrumuturi de stat externe în sumă de 5 779,1 mil. lei (echivalentul a 288,8 mil. dolari SUA). Ca urmare, la situația din 31 decembrie 2023, conform estimărilor, soldul datoriei de stat externe nu va depăși 85 021,4 mil. lei (echivalentul a 4141,3 mil. dolari SUA), sau 27,5% din PIB.

Pentru anul 2023, creditorul principal al Guvernului Republicii Moldova va fi Banca Mondială, prin intermediul Agenției Internaționale de Dezvoltare (AID) și Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare, care va acorda împrumuturi în valoare de 4 359,2 mil. lei (echivalentul a 217,8 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă o pondere de aproximativ 23,4% din volumul total al intrărilor de împrumuturi de stat externe, urmată de Fondul Monetar Internațional cu 4 326,0 mil. lei (echivalentul a 216,2 mil. dolari SUA) ceea ce reprezintă o pondere de 23,2% din totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe, care este urmat de Uniunea Europeană cu 2997,4 mil. lei (echivalentul a 149,8 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă o pondere de 16,1% din totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe, urmat de Agenția Japoneză de Cooperare Internațională cu 2081,7 mil. lei (echivalentul a 104,0 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă o pondere de 11,1% din totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe, urmat de Banca Europeană de Investiții cu 1901,5 mil. lei (echivalentul a 95,0 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă o pondere de 10,2% din totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe, urmat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare cu 4 864,6 mil. lei (echivalentul a 243,1 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă o pondere de 8,9% din

totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe, și alți creditori ce vor acorda împrumuturi în valoare cu 1331,2 mil. lei (echivalentul a 66,5 mil. dolari SUA) ceea ce reprezintă o pondere de 7,1% din totalul intrărilor de împrumuturi de stat externe.

Din calculele estimate se evidențiază că datoria de stat este prognozată la un nivel sustenabil. În vederea menținerii sustenabilității datoriei și reducerii riscului, Ministerul Finanțelor monitorizează cu regularitate indicatorii de risc, astfel încât dinamica acestora să se încadreze în limitele acceptabile conform Programului pentru perioada 2023-2025.